

PHASE-20 — instruktion för vårdpersonal

Varför PHASE-20?

PHASE-20 är en symtomskattningsskala som används för att på ett systematiskt sätt identifiera symtom som kan vara relaterade till äldres läkemedelsbehandling. Symtomskattningen är ett viktigt underlag för att ta ställning till läkemedelsbehandlingen. PHASE-20 används för vårdtagare som helt eller delvis kan medverka i bedömningen. För personer som inte alls kan medverka används PHASE-Proxy.

Hur ska PHASE-20 fyllas i?

Ansvarig sjuksköterska noterar:

- Patientdata: Namn och personnummer.
- Följande värden (samt datum): Längd, vikt, blodtryck sittande/stående, puls samt S-kreatinin.
- Patientens fysiska status: Kända diagnoser samt om patienten är uppegående, rullstolsburen eller sängbunden.

Skattning av symtom

Symtomen som avses är besvär som patienten upplevt under de senaste två veckorna. Patienten deltar i skattningen av symtomen i största möjliga mån. Vårdpersonal som känner patienten väl, sjuksköterska eller undersköterska, bistår patienten med att fylla i symtomskattningen. Om patient och vårdpersonal uppfattar symtomförekomst olika är det patientens uppfattning som ska registreras. Vårdpersonalens uppfattning registreras under kommentarer.

Fråga som du tycker känns naturligt, exempelvis: "Tycker du att du har några besvär med ...?" eller "Brukar du ha problem med...?". Sätt ett kryss i det alternativ som bäst motsvarar besvärnivån (inga, små, måttliga eller stora besvär) för respektive symtom/symtomgrupp. Eventuella förtydliganden lämnas i kommentarer, alternativt på baksidan under övriga kommentarer.

I vissa fall förekommer symtomgrupper, till exempel yr/ostadig/faller lätt. Där finns möjlighet att förtydliga om något av symtomen är extra framträdande (genom att ringa in det symtomet), eller saknas (genom att stryka över det symtomet).

Exempel: Om symtomet ostadig är extra framträdande samtidigt som symtomet yr saknas; **yr / ostadig** faller lätt. Om blanketten fylls i elektroniskt kan detta göras efter utskrift, alternativt använd kommentarsfältet.

Om det blir många "stora besvär" är det bra om det går att reda ut vilka som upplevs störst. Om patienten upplever besvär som inte finns med i skattningsskalan, exempelvis smärta, så noteras detta under 20. Annat.

Efter symtomskattningen

Sätt ett kryss i det alternativ som bäst beskriver hur patienten har kunnat delta i bedömningen; helt eller delvis.

Notera datum då symtomskattningen genomförts samt namnet på vårdpersonalen som bistått med att fylla i symtomskattningen.

PHASE-20 (PHArmacotherapeutical Symptom Evaluation, 20 frågor) är framtagen i samarbete mellan Landstinget i Uppsala län och Regionförbundet Uppsala län.

Referens: Mariann Hedström, Bodil Lidström, Kerstin Hulter Åsberg (2009)

PHASE-20: ett nytt instrument för skattning av möjliga läkemedelsrelaterade symtom hos äldre personer vid äldreboende. Nordic Journal of Nursing Research and Clinical Studies (Vård i Norden); 4:9-14.

Personalinstruktionen har utarbetats i samarbete med Region Skåne.

Instruktionen kan hämtas på www.regionuppsala.se/phase-20